Αποδώστε την Κύπρο στον Μιχάλη Καραολή

Εδώ και λίγες εβδομάδες, η επαναστατημένη Κύπρος έχει αποκτήσει τον ήρωά της στο πρόσωπο του νεαρού Κύπριου σπουδαστή Μιχαλάκη Καραολή που καταδικάστηκε από τα βρετανικά δικαστήρια σε θάνατο με τη μέθοδο του απαγχονισμού. Στο ευτυχισμένο εκείνο νησί όπου γεννήθηκε η Αφροδίτη, οι άνθρωποι πεθαίνουν σήμερα – και μάλιστα με τρόπο φρικιαστικό. Για μια ακόμη φορά, η ταπεινή διεκδίκηση ενός λαού που παρέμεινε για χρόνια βουβή και αναχαιτίστηκε μόλις θέλησε να εκδηλωθεί, ξεσπά τώρα σε εξέγερση. Για μια φορά, της εξέγερσης είχε προηγηθεί η τυφλή καταπίεση. Για μια ακόμη φορά, οι αρχές Κατοχής που διατράνωναν ότι κυριαρχική τους φροντίδα ήταν η τάξη, αναγκάζονται να εγκαταστήσουν τα δικαστήριά τους και να κάνουν ακόμη μεγαλύτερη μια καταπίεση που δε θα φέρει άλλο αποτέλεσμα παρά τον πολλαπλασιαμό των εξεγέρσεων. Τώρα σήμανε η ώρα για

τους μάρτυρες που, ακούραστοι όπως και οι καταπιεστές, κατορθώνουν να κάνουν γνωστή σ' έναν αδιάφορο κόσμο την διεκδίκηση ενός λαού που τον ξέχασαν όλοι εκτός απ' τον εαυτό του.

Αλλά στην περίπτωση που μας αποσχολεί, το παλιό αυτό δράμα γίνεται ακόμη πιο οδυνηρό, αφού φέρνει αντιμέτωπους δυο λαούς που υπήρξαν σύμμαχοι και που συμβαίνει να είναι φίλοι του δικού μας λαού. Το συμφέρον αλλά και η καρδιά επιβάλλον να αναθερμάνουν τη φιλία τους οι δύο αυτοί λαοί. Αντί να γίνει κάτι ανάλογο, βλέπουμε την κυβέρνηση του ενός, του πιο ισχυρού αλλά ταυτόχρονα και πιο θαυμαστού για τη φιλελεύθερή του παράδοση, να κρεμά τα παιδιά του άλλου.

Η Αγγλία, ωστόσο, δεν αμφισβητεί ούτε τα δίκαια που διεκδικούν οι Κύπριοι ούτε το γεγονός ότι το 80% των κατοίκων της νήσου είναι Έλληνες ούτε ακόμη ότι ένα ελεύθερο δημοψήφισμα θα έδινε μια συντριπτική πλειοψηφία υπέρ της ένωσης. Το μοναδικό της επιχείρημα, που το υποστήριξε άλλωστε πριν λίγο καιρό κι ένας γάλλος συγγραφέας, είναι στρατηγικής σημασίας: η Κύπρος είναι το προωθημένο αεροπλανοφόρο της βρετανικής και δυτικής δύναμης.

Αλλά τι αξία μπορεί να έχει το επιχείρημα αυτό,

όταν ολόκληρο το νησί έχει εξεγερθεί; Εκτός κι αν έχουν αποφασίσει να πνίξουν το κίνημα μέσα στο αίμα, πράγμα αδύνατο, γιατί τότε η Ελλάδα θα μεταβαλλόταν σε απειλή για τα οπίσθια του αεροπλανοφόρου. Δεν είναι λοιπόν πιο συνετό να γίνει δεκτή η λογική πρόταση της ελληνικής κυβέρνησης, που προσφέρεται να εγγυηθεί τις βάσεις, από τη στιγμή που θα πραγματοποιηθεί η ένωση; Ας μην ξεχνάμε ότι υπάρχον και πιστές φιλίες, που αξίζουν περισσότερο από το χάλυβα και το τσιμέντο. Με την αξιοθαύμαστη αντίστασή της εναντίον των γερμανών και ιταλών επιδρομέων, αλλά και με την άρνησή της να υποταχθεί, η Ελλάδα αποκάλυψε σε ολόκληρο τον κόσμο ότι η φιλία της αξίζει πολύ περισσότερο από' ό,τι οι φιλίες μερικών άλλων.

Δε θα κρύψω, από πλευράς μου, τα αισθήματα τρυφερότητας και αγάπης που μου γεννά ο ελληνικός λαός, που, όπως ο ίδιος διαπίστωσα, είναι μαζί με τον ισπανικό απ' τους λαούς εκείνους που θα χρειαστεί στο μέλλον η βάρβαρη Ευρώπη για να δημιουργήσει ξανά έναν πολιτισμό. Δεν είναι όμως μόνο τα αισθήματα που με κάνουν να πιστεύω ότι η Αγγλία, καθώς και η Δύση, έχουν πολλά να κερδίσουν με το να δώσουν στο κυπριακό πρόβλημα τη λύση της ένωσης. Αν οι Άγγλοι Συντηρητικοί είναι

αντίθετοι με την ένωση, είναι γιατί εγκατέλειψαν την Αίγυπτο και δε θέλουν τώρα να χάσουν το γόητρό τους.

Θα χάσουν όμως πολύ περισσότερο σε γόητρο, αν η αναγκαστικά προσωρινή παράταση της σημερινής κατάστασης, πληρωθεί τελικά με το φόνο ενός παιδιού, του Μιχάλη Καραολή. Το τέλος των αυτοκρατοριών έρχεται και, για τη Δύση τουλάχιστον, αρχίζει η εποχή των ελεύθερων πολιτειών. Ας είμαστε σε θέση να το καταλάβουμε αντί να προσπαθούμε να το καταστρέψουμε. Η Βρετανική Κυβέρνηση έχει την ευκαιρία να εξοπλίσει με μια πιθανότητα επιτυχίας τις συζητήσεις που έχουν ήδη αρχίσει, με το να σεβαστεί τη ζωή του νέου κατάδικου.

Albert Camus
1955

«Το Ελληνόπουλο»
L' Express, 6 Dec. 1955
Μετάφραση: Θανάσης Αντωνίου,
περιοδικό η λέξη, τ. 85-86,
Ιούνιος - Αύγουστος 1989